

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра внутрішньої медицини та інфекційних хвороб

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи Вищого
державного навчального закладу
України «Буковинський державний
медичний університет»

Професор

О.І.Іващук

«   » 2020р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

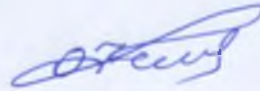
для вступників до аспірантури
напряму підготовки 22 – Охорона Здоров'я
спеціальності 222 – Медицина,
спеціалізації 14.01.02 – Внутрішні хвороби

Програма іспиту зі спеціалізації 14.01.02 – Внутрішні хвороби для вступників напряму підготовки 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 222 – Медицина.

«25 » червня 2020 р.

Програма іспиту зі спеціалізації 14.01.02 – Внутрішні хвороби для вступників напряму підготовки 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 222 – Медицина затверджена на засіданні кафедри внутрішньої медицини та інфекційних хвороб та ЦМК з терапевтичних дисциплін.

Завідувач кафедри внутрішньої медицини
та інфекційних хвороб
д.мед.н., професор

О.І.Федів

Протокол № 27 від «03» травня 2020 р.

Голова ЦМК з терапевтичного профілю,
д.мед.н., професор

В.К.Ташук

Протокол № 13 від «25» червня 2020 р.

Пояснювальна записка

Програма для вступу до аспірантури охоплює весь обсяг теоретичних та практичних питань, необхідних лікарю-терапевту для наукової роботи, а також для подальшої самостійної роботи і надання кваліфікованої допомоги хворим на базах кафедри під час проходження аспірантури.

При вступі в аспірантуру за спеціалізацією 14.01.02 «Внутрішні хвороби» спеціалісти повинні добре володіти базовими знаннями з усіх розділів внутрішньої медицини, практичними навичками, обґрунтовано відповідати на запитання екзаменаційних білетів та вміти розв'язувати ситуаційні задачі. У разі успішного складання іспиту, лікар-терапевт зараховується до аспірантури.

1. ОСНОВНІ НОЗОЛОГІЧНІ ФОРМИ.

А. ХВОРОБИ ОРГАНІВ ДИХАННЯ ТА КЛІНІЧНА АЛЕРГОЛОГІЯ.

1. Хронічне обструктивне захворювання легень. Класифікація. Діагностика. Критерії бронхіальної обструкції. Диференційна діагностика. Програми лікування. Покази до госпіталізації. Реабілітаційна терапія. МСЕ.
2. Пневмонії: етіологія, патогенез, класифікація, варіанти перебігу, особливості клініки в залежності від виду збудника, віку хворих. Діагностика. Диференційна діагностика.
3. Пневмонії: ускладнення, диференційоване лікування. Реабілітація. Диспансеризація.
4. Рак легень: класифікація. Особливості клінічних проявів. Рання діагностика. Диференційна діагностика. Сучасні методи лікування. Тактика терапевта. МСЕ.
5. Синдром нічного апное: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Диференційна діагностика. Сучасні методи лікування.
6. Бронхіальна астма: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина, діагностика, диференційна діагностика.
7. Бронхіальна астма: диференційоване лікування, реабілітація, диспансеризація, МСЕ.
8. Важке загострення бронхіальної астми, діагностичні критерії. Диференційна діагностика. Невідкладна допомога. Тактика терапевта.
9. Гостра дихальна недостатність. Причини. Механізм розвитку. Особливості клініки. Диференційний діагноз. Невідкладна допомога.
10. Легенева недостатність. Класифікація. Причини виникнення. Особливості клінічного перебігу різних форм. Діагностика, роль дослідження функції зовнішнього дихання. Диференційний діагноз. Лікувальна тактика.
11. Легеневе серце: етіологія, патогенез, класифікація. Основні клінічні прояви компенсованого і декомпенсованого легеневого серця, діагностика і лікування. Інтенсивна терапія. Профілактика
12. Бронхоектатична хвороба: особливості клініки, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
13. Нагнійні захворювання легень. Абсцес і гангрена легень. Етіологія, патогенез, особливості клінічного розвитку, диференційний діагноз, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
14. Хвороби плеври. Плеврити. Емпієма плеври. Етіологія, патогенез, особливості клінічних проявів. Діагностика, диференційний діагноз, диференційоване лікування, методи невідкладної допомоги. Покази до плевральної пункції та дренирування порожнини плеври. Профілактика.
15. Спонтанний пневмоторакс. Етіологія, патогенез, класифікація, особливості клініки, діагностика, диференційна діагностика, невідкладна допомога.
16. Інтерстиціальні захворювання легень. Фіброзуєчий альвеоліт. Етіологія, патогенез, класифікація, особливості клініки, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
17. Паразитарні та грибкові захворювання легень. Етіологія, патогенез, класифікація, особливості клініки, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
18. Муковісцидоз. Етіологія, патогенез, клінічні ознаки, діагностичні критерії, диференційна діагностика, лікування.

19. Саркоїдоз органів дихання: основні клінічні, лабораторні та рентгенологічні ознаки, диференційна діагностика, терапевтична тактика.
- 20.Тромбоемболія легеневої артерії: основні клінічні прояви, діагностика, диференційний діагноз, лікарська тактика, профілактика.
21. Легеневі гіпертензії: класифікація, основні клінічні прояви, діагностичні критерії, диференційна діагностика, терапевтична тактика.
22. Гострі респіраторні захворювання. Клінічна картина та діагностика основних форм і ускладнень. Лікування. Профілактика грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій.
23. Анафілактичний шок. Сучасні підходи до класифікації, діагностики. Невідкладна допомога.
24. Алергічний риніт. Полінози. Набряк Квінке: клінічні прояви, діагностика, диференційний діагноз, лікування.
25. Гострі алергічні реакції. Атонічний дерматит. Кропив'янка. Харчова алергія.: клінічні прояви, діагностика, диференційний діагноз, лікування.
26. Медикаментозна хвороба: етіологія, патогенез, клінічні прояви, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
- 27.Особливості перебігу захворювань органів дихання у хворих похилого та старечого віку.

Б. ХВОРОБИ ОРГАНІВ КРОВООБІГУ.

1. Мітральні вади серця: етіологія, особливості гемодинаміки. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, показання до оперативного лікування. МСЕ.
- 2.Аортальні вади: етіологія, особливості гемодинаміки. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. МСЕ.
- 3.Мітрально-аортальні вади серця: етіологія, особливості гемодинаміки. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, показання до оперативного лікування. МСЕ.
- 4.Мітрально-трикуспідальні вади серця: етіологія, особливості гемодинаміки та клінічної картини. Діагностика, диференційна діагностика. Лікування. МСЕ.
5. Вроджені вади серця (дефект міжпередсердної перетинки, дефект міжшлуночкової перетинки, незарощення Боталового протоку): клініка, діагностика, тактика терапевта, показання до оперативного лікування. МСЕ.
6. Вроджені вади серця (тріада та тетрада Фалло, стеноз легеневого стовбура): клініка, діагностика, диференційна діагностика, тактика терапевта, показання до оперативного лікування. МСЕ.
- 7.Коарктація аорти: гемодинаміка, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика терапевта.
8. Інфекційний ендокардит: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика.Ускладнення, лікування, реабілітація, профілактика. МСЕ.
- 9.Міокардити: етіологія, патогенез, класифікація, особливості клініки різних міокардитів, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
- 10.Кардіоміопатії: класифікація, особливості клініки, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.

- 11.Метаболічні кардіоміопатії: етіологія, патогенез, класифікація, особливості клініки залежно від причин розвитку, діагностика, диференційна діагностика. Диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
12. Перикардити: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностичні критерії, диференційна діагностика, лікування, МСЕ.
- 13.Есенціальна артеріальна гіпертензія: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
- 14.Симптоматичні артеріальні гіпертензії ендокринного походження: особливості патогенезу, клінічної картини, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, тактика терапевта.
- 15.Симптоматичні артеріальні гіпертензії ниркового походження: патогенез, особливості клінічної картини, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
- 16.Симптоматичні артеріальні гіпертензії: класифікація. Особливості клініки артеріальних гіпертензій, обумовлених ураженням серця і великих судин, діагностика, диференційна діагностика, терапевтична тактика.
- 17.Соматоформна вегетативна дисфункція. Критерії діагнозу, диференційна діагностика, диференційоване лікування. Профілактика.
- 18.Гострий коронарний синдром. Нестабільна стенокардія Діагностика, диференційна діагностика. Ускладнення. Невідкладна допомога. Лікування. Реабілітація.
- 19.Ішемічна хвороба серця: етіологія, патогенез, класифікація. Поняття про хронічний коронарний синдром. Клініка, діагностика стенокардії, диференційна діагностика при болях в ділянці серця.
- 20.Поняття про хронічний коронарний синдром. Ішемічна хвороба серця: диференційоване лікування хронічних форм ІХС, профілактика, МСЕ.
- 21.Інфаркт міокарда: етіологія, патогенез, класифікація. Клінічні варіанти. Діагностика, диференційна діагностика.
- 22.Q-інфаркт міокарда (великовогнищевий, трансмуральний): особливості перебігу, діагностика, диференційна діагностика, невідкладна допомога, лікування, реабілітація. МСЕ.
- 23.Не Q-інфаркт міокарда (дрібновогнищевий): особливості клініки, діагностичні критерії, диференційна діагностика. Тактика терапевта.
- 24.Інфаркт міокарда: ускладнення (кардіогенний шок, порушення ритму та провідності серця, гостра серцева недостатність, тромбоемболії, гостра аневризма серця, с-м Дреслера): клініка, діагностика, лікування.
- 25.Аритмії серця: етіологія, патогенез, класифікація.
- 26.Фібриляція та тріпотіння передсердь. Надшлуночкова пароксизмальна тахікардія. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування.
- 27.Шлуночкова екстрасистолія. Пароксизмальна шлуночкова тахікардія. Фібриляція шлуночків. Асистолія. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування.
- 28.Блокади серця: етіологія, патогенез. Класифікація, клініка та ЕКГ-діагностика, диференційна діагностика, тактика терапевта. МСЕ.
- 29.Хронічна серцева недостатність: етіологія, патогенез, характер змін гемодинаміки, класифікація (клінічні стадії, варіанти, функціональні класи за критеріями NYHA). Особливості лікування.

30. Сифілітичний аортит: особливості клінічних проявів в залежності від первинної локалізації процесу (аневризма аорти, недостатність аортального клапана, коронарна недостатність), діагноз, диференційний діагноз, лікування з врахуванням показів до хірургічного втручання.
31. Атеросклероз. Сучасні погляди на проблему. Принципи лікування та профілактика.
32. Особливості ведення і реабілітації хворих після кардіохірургічних втручань.
33. Патологічні порушення діяльності серцево-судинної системи в перименопаузальному періоді. Захворювання серцево-судинної системи у вагітних. Тактика лікаря. Методи профілактики.
34. Особливості перебігу серцево-судинних захворювань у хворих похилого та старечого віку.

В. РЕВМАТИЧНІ ХВОРОБИ

1. Ревматична лихоманка. Класифікація. Діагностичні критерії. Диференційна діагностика. Диференційоване лікування. Тактика лікаря-терапевта. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз. Диспансеризація.
2. Хронічна ревматична хвороба серця: етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина, діагностичні критерії, диференційна діагностика, диференційоване лікування, диспансеризація, профілактика. МСЕ.
3. Системний червоний вівчак: етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, варіанти перебігу, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. Диспансеризація. МСЕ.
4. Системна склеродермія: етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, діагностика. Диференційна діагностика, диференційоване лікування. Диспансеризація. МСЕ.
5. Дерматомиозит (поліоміозит): етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. Диспансеризація. МСЕ.
6. Ревматоїдний артрит: етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, діагностичні критерії.
7. Ревматоїдний артрит: диференційна діагностика, ускладнення, прогноз. Сучасні програми лікування. Диспансеризація. МСЕ.
8. Вузликосий периартерит: етіологія, патогенез, класифікація. Основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. Диспансеризація. МСЕ,
9. Геморагічний васкуліт: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
10. Гранулематоз Вегенера: етіологія, патогенез, основні клінічні форми, діагностика, терапевтична тактика.
11. Хвороба Бехтерева (анкілозуючий спондилоартрит): патогенез, основні клінічні прояви, діагностичні критерії, терапевтична тактика.
12. Остеоартроз: етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
13. Подагра: етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.

14. Реактивні поліартрити. Хвороба Рейтера. Паранеопластичні артропатії: основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
15. Особливості перебігу ревматичних захворювань у хворих похилого та старечого віку.

Г. ХВОРОБИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

1. Захворювання стравоходу. Гастроєзофагальна рефлюксна хвороба. Ахалазія кардії: основні етіологічні фактори, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Терапевтичні аспекти лікування. МСЕ.
2. Хронічний гастрит: провідні етіологічні фактори, класифікація, основні клінічні синдроми, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
3. Функціональна шлункова диспепсія: провідні етіологічні фактори, класифікація, особливості клінічної картини, діагноз, диференційний діагноз, диференційоване лікування.
4. Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки: етіологічні фактори, патогенез, особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика. Диференційоване лікування, профілактика.
5. Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки: клінічні варіанти перебігу, диференційоване лікування, показання до хірургічного лікування, реабілітаційно-етапне лікування. МСЕ.
6. Клініка ускладнень виразки пептичної виразки шлунка і дванадцятипалої кишки. Діагностика, диференційоване лікування, профілактика.
7. Рак стравоходу. Рак шлунка. Діагностика передракових станів в гастроентерології. Терапевтична тактика. Первинна та вторинна профілактика.
8. Хвороби оперованого шлунка: особливості перебігу, діагностика, диференційна діагностика. Диференційоване лікування ускладнень віддаленого періоду (демпінг-синдром, гіпоглікемічний синдром, гастрити культі шлунка, пептична виразка анастомозу, синдром привідної та відвідної петлі). МСЕ.
9. Хвороби тонкої кишки. Глютенова ентеропатія. Целіакія. Синдром надлишкового бактеріального росту: етіологія, патогенез, класифікація, особливості перебігу. Діагноз, диференційний діагноз, диференційоване лікування, диспансерний нагляд. МСЕ.
10. Дисбіоз кишечника: етіологія, патогенез, класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика.
11. Хвороба Крона. Класифікація. Особливості клінічного перебігу залежно від локалізації та морфологічних змін патологічного процесу, диференційний діагноз, диференційоване лікування.
12. Неспецифічний виразковий коліт: етіологія, патогенез, класифікація, особливості клініки, діагностичні критерії, диференційна діагностика, диференційоване лікування, реабілітація, МСЕ.
13. Синдром подразненої товстої кишки: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина. Діагностика, диференційний діагноз. Лікування і профілактика.

14. Функціональні розлади біліарної системи: етіологія і патогенез, класифікація, особливості клінічної картини, діагностика. Диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика.
15. Хронічний холецистит, холангіти: етіологія, патогенез, клінічні варіанти перебігу, клінічні і лабораторні діагностичні критерії, диференційний діагноз, диференційоване лікування, реабілітація, МСЕ.
16. Жовчнокам'яна хвороба: етіологія, патогенез, особливості клініки, ускладнення, тактика терапевта. Показання до хірургічного лікування, профілактика.
17. Хронічні гепатити: етіологічні фактори, патогенез, патоморфологія, класифікація, основні клінічні та клініко-лабораторні синдроми, діагностика, диференційоване лікування, диспансеризація, МСЕ.
18. Хронічні вірусні гепатити: основні клінічні та клініко-лабораторні синдроми, діагностика, диференційоване лікування, диспансеризація, МСЕ.
19. Алкогольна хвороба печінки. Патогенез, особливості клініки. Діагностичні критерії, диференційна діагностика. невідкладна допомога, лікування. Тактика лікаря. Прогноз, реабілітація.
20. Неалкогольна жирова хвороба печінки. Патогенез, особливості клініки. Діагностичні критерії, диференційна діагностика. невідкладна допомога, лікування. Тактика лікаря. Прогноз, реабілітація.
21. Синдром холестазу. Диференційний діагноз жовтяниць.
22. Цирози печінки: етіологія, патогенез, патоморфологія, класифікація, особливості клініки в залежності від виду цирозу, ускладнення.
23. Цирози печінки: основні клінічні та лабораторні синдроми, діагностичні критерії різних варіантів цирозу печінки, диференційний діагноз, диференційоване лікування, диспансеризація. МСЕ.
24. Ускладнення цирозів печінки: клініка, діагностика, терапевтична тактика.
25. Злоякісні пухлини гепатобіліарної системи. Рак підшлункової залози. Рак кишечника: особливості клінічної картини, можливості ранньої діагностики, тактика терапевта.
26. Хронічний панкреатит: етіологія, патогенез. Класифікація, особливості клінічної картини, діагноз, диференційна діагностика, лікування в залежності від форми захворювання, періоду хвороби. Профілактика. Диспансеризація. МСЕ.
27. Особливості перебігу захворювань органів травлення у осіб похилого та старечого віку.

Д. ХВОРОБИ НИРОК.

1. Хронічний пієлонефрит: етіологія, патогенез, класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. Амбулаторний нагляд та протирецидивна терапія.
2. Гострий гломерулонефрит: етіологія, патогенез, класифікація, особливості клінічної картини, діагностика, лікування. МСЕ
3. Хронічний гломерулонефрит: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина в залежності від форми хвороби, диференційоване лікування. МСЕ.
4. Тубулоінтерстиціальний неінфекційний нефрит: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікування. Прогноз. МСЕ.
5. Амілоїдоз нирок: етіологія, патогенез, класифікація, клінічна картина, стадії перебігу. Прогноз. Лікування. МСЕ.

6. Нефротичний синдром. Диференційна діагностика. Патогенетична і симптоматична терапія.
7. Нирковокам'яна хвороба: етіологія, патогенез, особливості клініки, діагностика, диференційна діагностика, ускладнення. Показання до хірургічного лікування, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
8. Хронічна хвороба нирок. Поняття. Класифікація. Клінічні прояви. Тактика терапевта.
9. Гостре пошкодження нирок. Гостра ниркова недостатність: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, діагностичні критерії. Невідкладна допомога, профілактика, МСЕ.
10. Нефропатія вагітних: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностичні критерії, принципи лікування. Профілактика.
11. Особливості перебігу та лікування хвороб нирок у хворих похилого та старечого віку.

Е. ХВОРОБИ СИСТЕМИ КРОВОТВОРЕННЯ.

1. Залізодефіцитні анемії: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви сидеропенії, діагностика, диференційна діагностика, сучасні методи лікування, профілактика.
2. В₁₂-дефіцитні анемії: етіологія, патогенез, класифікація, характерні клінічні та лабораторні ознаки мегалобластних анемії, діагностика, диференційна діагностика, лікування. МСЕ.
3. Гемолітичні анемії: основні етіологічні фактори розвитку, класифікація, клінічні та лабораторні діагностичні критерії, диференційний діагноз, диференційоване лікування. МСЕ.
4. Гіпо-, апластичні анемії: етіологічні фактори розвитку, класифікація, специфічні клінічні прояви, сучасні методи діагностики, диференційоване лікування. МСЕ.
5. Хронічний мієлолейкоз: сучасні аспекти етіології і патогенезу, основні клінічні та лабораторні критерії, бластний криз (клініко-лабораторні зміни), діагностика, диференційний діагноз, диференційоване лікування. МСЕ.
6. Поліцитемія: етіологія, патогенез, класифікація, сучасні методи діагностики, диференційоване лікування. МСЕ.
7. Симптоматичні еригроцитози: етіологічні фактори розвитку, класифікація, диференційна діагностика, тактика терапевта.
8. Хронічний лімфолейкоз: етіологія, патогенетичні фактори розвитку, класифікація, основні клініко-лабораторні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
9. Парапротейнімії гемобластози: класифікація, характерні клінічні та лабораторні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
10. Гострі лейкози: сучасні теорії розвитку, класифікація, основні клінічні синдроми, цитогістологічні та цитохімічні критерії діагностики, сучасні методи лікування. МСЕ.
11. Гострі нелімфобластні лейкози: класифікація, основні клінічні прояви, критерії клінічної та цитохімічної диференційної діагностики, сучасні форми поліхіміотерапії. МСЕ.

12. Лімфогранулематоз: етіологія, патогенез, класифікація, характерні клінічні прояви, цитогістологічна діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
13. Геморагічні діатези: етіологія, патогенез. Класифікація, геморагічні тести діагностики тромбоцитопеній і коагулопатій, диференційоване лікування ідіопатичної тромбоцитопенічної пурпури. МСЕ.
14. Гемофілія: етіологія, патогенез, класифікація, характерні клінічні та лабораторні ознаки, діагностика. Диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
15. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви в залежності від стадії розвитку, лабораторні діагностичні критерії, диференційоване лікування. МСЕ.
16. Лімфаденопатії. Класифікація. Діагностичні критерії. Лікарська тактика, вимоги до біопсії лімфатичних вузлів.
17. Лейкемоїдні реакції. Лейкопенії. Агранулоцитоз. Причини. Класифікація. Діагностичні критерії. Тактика терапевта.

Є. ХВОРОБИ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН.

1. Дифузний токсичний зоб. Тиреоїдити. Епідеміологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Показання до оперативного лікування. Диспансеризація. МСЕ.
2. Гіпотиреоз. Мікседематозна кома. Етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, діагностика, лікування.
3. Цукровий діабет: етіологія, патогенез. Класифікація, діагностичні критерії. Особливості перебігу інсулінзалежного цукрового діабету. Діабетичні мікро- і макроангіопатії. Діабетичні нейропатії. Ускладнення, диференційна діагностика. Комплексне лікування. Профілактика. МСЕ.
5. Хвороби гіпофіза та гіпоталамуса. Гіпоталамічний синдром. Гіпоталамо-гіпофізарна кахексія. Акромегалія. Хвороба Іценко-Кушинга. Гіперпролактинемія. Діагностика. Нецукровий діабет. Принципи лікування.
6. Феохромоцитома. Синдром Іценко-Кушинга. Первинний альдостеронізм: патогенез, особливості клініки в залежності від форми захворювання, діагностичні критерії, диференційна діагностика, диференційоване лікування. Показання до оперативного лікування. МСЕ.
7. Хвороба Аддісона: етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
8. Ожиріння: етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика. Диференційоване лікування, профілактика.
9. Тиреотоксичний криз. Гостра недостатність наднирникових залоз. Діагностика. Тактика лікаря. Інтенсивна терапія.
10. Клімакс. Патологічний клімакс. Остеопенічний синдром. Остеопороз. Діагностика. Тактика терапевта.

II. ПРОФЕСІЙНІ ХВОРОБИ.

1. Профпатологія. Поняття. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих факторів, класифікація професійних хвороб.

- 2.Професійна бронхіальна астма: етіологічні фактори, механізми розвитку, особливості клініки, діагностика, диференційоване лікування, профілактика, МСЕ
3. Пневмоконіози: класифікація, етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
4. Силікоз: класифікація, особливості клініки, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
- 5.Хронічні пилові бронхіти. Екзогенні альвеоліти. Етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, ускладнення, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
- 6.Вібраційна хвороба: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
- 7.Хронічна інтоксикація свинцем та його сполуками: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви. Діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
8. Інтоксикація тетраетилсвинцем: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви. Діагностика, диференційна діагностика, диференційоване лікування. МСЕ.
9. Інтоксикації ртуттю та її сполуками. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика. Експертиза працездатності.
- 10.Інтоксикації марганцем. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика. Експертиза працездатності.
- 11.Професійні захворювання з переважним ураженням системи крові (інтоксикація бензолом, нітро- та аміносполуками бензолу, оксидом карбону, метгемоглобінутворюючими). Патогенез. Основні клінічні синдроми. Діагностика. Лікування. Профілактика. Експертиза працездатності.
- 12.Інтоксикація фосфорорганічними пестицидами. Патогенез. Клініка. Діагностика. Лікування. Профілактика. Експертиза працездатності.
- 13.Хвороби, викликані переохолодженням: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування. МСЕ.
- 14.Хвороби, викликані перегріванням: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування. МСЕ.
- 15.Хвороби, викликані дією атмосферного тиску на організм людини: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування. МСЕ.

ІІІ. РАДІАЦІЙНА МЕДИЦИНА ТА ВІЙСЬКОВА ТЕРАПІЯ

1. Гостра променева хвороба: класифікація, особливості клініки, діагностика гострого опромінення, диференційна діагностика, диференційоване лікування, профілактика. МСЕ.
2. Хронічна променева хвороба: патогенез, клініка, діагностика, лікування.
3. Віддалені наслідки опромінення.
4. Радіаційні ураження внаслідок внутрішнього опромінення радіонуклідами: клініка, діагностика, лікування, профілактика.
- 5.Захворювання внутрішніх органів при бойовій хірургічній травмі та травмах в умовах катастроф та аварій мирного часу. Ускладнення. Профілактика та етапне лікування.

ІV. ІМУНОЛОГІЯ

1. Імунні зміни при захворюваннях внутрішніх органів. Сучасні методи діагностики.
2. Клітинні та гуморальні фактори імунітету.
3. Механізм алергічних реакцій уповільненого типу.
4. Механізм реакцій негайного типу (анафілактичні реакції).

V. ДІАГНОСТИКА І ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ

1. Диференційна діагностика при легеневому інфільтраті.
2. Диференційна діагностика при бронхообструктивному синдромі.
3. Диференційна діагностика при раптовій задусі.
4. Диференційна діагностика при набряку легень.
5. Диференційна діагностика при випоті в плевральну порожнину.
6. Диференційна діагностика при тромбоемболії легеневої артерії.
7. Диференційна діагностика при кардіалгіях.
8. Диференційна діагностика шумів, виявлених при аускультатції серця.
9. Диференційна діагностика при кардіомегаліях.
10. Диференційна діагностика при хронічній недостатності кровообігу.
11. Диференційна діагностика при артеріальних гіпертензіях.
12. Диференційна діагностика при порушеннях серцевого ритму.
13. Диференційний діагноз при стравохідно-шлунково-кишкових кровотечах.
14. Диференційний діагноз при хронічному кашлі.
15. Диференційний діагноз та кровохарканні, легеневої кровотечі.
16. Диференційна діагностика при дисфагії та печії.
17. Диференційний діагноз при діареї.
18. Диференційний діагноз при синдромі недостатності травлення та всмоктування.
19. Диференційний діагноз при закрепах.
20. Тактика терапевта при кишковій кровотечі, етапи діагностики.
21. Диференційна діагностика при абдомінальному болю. Тактика терапевта.
22. Диференційний діагноз при гепатолієнальному синдромі, гепатоспленомегаліях.
23. Диференційний діагноз при захворюваннях, які перебігають з синдромом жовтяниці.
24. Диференційна діагностика при портальній гіпертензії.
25. Диференційна діагностика при асциті.
26. Диференційна діагностика при печінковій енцефалопатії.
27. Диференційна діагностика при протеїнурії, нефротичному синдромі.
28. Диференційна діагностика при патологічному сечовому осаді.
29. Диференційна діагностика анемії.
30. Диференційна діагностика гемолітичних анемії.
31. Диференційна діагностика при лейкоцитозі.
32. Диференційна діагностика при лімфаденопатіях.
33. Диференційна діагностика при геморагічному синдромі.
34. Диференційна діагностика при гарячці невідомого генезу.
35. Диференційна діагностика при суглобовому синдромі.
36. Диференційна діагностика пилових професійних захворювань бронхолегеневої системи.

VI. НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ І ДОПОМОГА ПРИ НИХ

1. Зупинка кровообігу та дихання. Раптова серцева смерть. Причини. Сучасні стандарти ургентної діагностики та легенево-серцевої реанімації на догоспітальному та госпітальному етапі.
2. Причини розвитку важкого загострення бронхіальної астми, клінічна картина, невідкладна допомога.
3. Гостра дихальна недостатність. Причини. Механізм розвитку. Особливості клініки. Диференційний діагноз. Невідкладна допомога.
4. Діагностика і невідкладна терапія при тромбоемболії легеневої артерії.
5. Діагностика і невідкладна терапія при спонтанному пневмотораксі.
6. Важка негоспітальна та госпітальна пневмонія. Існуючі стандарти діагностики та невідкладної допомоги.
7. Легенева кровотеча. Діагностика. Невідкладна допомога. Тактика лікаря.
8. Гостра серцева недостатність. Серцева астма. набряк легень. Тактика лікаря-терапевта. Діагностика. Алгоритми лікування. недостатність
9. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс). Причини, діагностика. Невідкладна допомога. Тактика лікаря.
10. Діагностика та інтенсивна терапія кардіогенного шоку.
11. Гіпертензивні кризи. Класифікація. Диференційоване лікування артеріального гіпертензивного кризу.
12. Невідкладні лікарські заходи при затяжному ангінозному приступі.
13. Гострий коронарний синдром. Існуючі стандарти ургентної діагностики та невідкладного лікування на догоспітальному та госпітальному етапі.
14. Клініка, діагностика, невідкладна допомога при токсичному набряку легень залежно від типу гіпоксемії.
15. Синдром «гострого живота». Існуючі стандарти діагностики та ведення хворих.
16. Діагностика і лікарська тактика при стравохідно-шлунково-кишковій кровотечі.
17. Діагностика і лікарська тактика при жовчній кольці.
18. Гостра печінкова недостатність: клінічна картина, діагностика, невідкладна терапія.
19. Діагностика і невідкладна допомога при нирковій кольці.
20. Діагностика і невідкладна допомога при гострих порушеннях ритму та провідності (пароксизмальна тахікардія, тріпотіння передсердь, приступ Морганьї-Адамса-Стокса)
21. Гостра ниркова недостатність: етіологія, клініка, діагностика, принципи інтенсивної терапії.
22. Діагностика та невідкладна допомога при анемічній комі.
23. Кровотечі та крововтрата. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.
24. Анафілактичний шок, набряк Квінке: клінічна картина, невідкладна допомога.
25. Гостра наднирникова недостатність: причини розвитку, клінічна картина, невідкладна допомога.
26. Діабетична кетоацидотична кома. Патогенез, клініка, невідкладна допомога. Діабетична гіперосмолярна кома. Патогенез, клініка, невідкладна допомога.
27. Гіпоглікемічна кома. Патогенез, клініка, невідкладна допомога.

28. Інтенсивна терапія при судомному та гіпертермічному синдромах.
29. Сепсис: причини розвитку, клінічна картина, діагностика, невідкладна допомога.
30. Основні принципи невідкладної допомоги при гострих професійних отруєннях. Антидотна терапія.
31. Застосування екстракорпоральних методів лікування при захворюваннях внутрішніх органів.
32. Невідкладні стани, надання терапевтичної допомоги при загрожуючих життю станах на етапах медичної евакуації. Ураження отруйними речовинами у воєнний та мирний час.

VII. КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ

1. Серцеві глікозиди: класифікація, показання до застосування. Інтоксикація серцевими глікозидами. Клініка. Лікування.
2. Класифікація діуретиків. Основні принципи діуретичної терапії.
3. Клінічна фармакологія діуретиків калійзберігаючої дії.
4. Клінічна фармакологія тiazидних діуретиків. Показання для призначення.
5. Тактика лікування діуретиками в залежності від стадії недостатності кровообігу
6. Клінічна фармакологія засобів, які використовуються для корекції кислотно-лужного стану та іонної рівноваги в організмі.
7. Клінічна фармакологія фібринолітиків. Основні принципи фібринолітичної терапії, вибір препарату.
8. Клінічна фармакологія антикоагулянтів. Основні принципи антикоагулянтної терапії. Вибір препарату.
9. Клінічна фармакологія антиагрегантів.
10. Клінічна фармакологія антиагрегантів. Основні принципи терапії. Вибір препарату.
11. Клінічна фармакологія бета-адреноблокаторів. Застосування.
12. Клінічна фармакологія ліків, що застосовуються для лікування гострої серцевої недостатності.
13. Клінічна фармакологія альфа-адреноблокаторів.
14. Клінічна фармакологія антагоністів кальцію.
15. Комбіноване застосування антиангінальних засобів (нітрати, антагоністи кальцію, бета-адреноблокатори).
16. Клінічна фармакологія ліків, які застосовуються для лікування артеріальних гіпертензивних кризів.
17. Клінічна фармакологія ліків, які застосовуються при пароксизмальних надшлуночкових тахікардіях.
18. Клінічна фармакологія препаратів метаболічної терапії. Показання для їх застосування.
19. Клінічна фармакологія антиаритмічних препаратів
20. Інгаляційна оксигенотерапія, методи та правила проведення. Ентеральна оксигенотерапія.
21. Клінічна фармакологія нестероїдних протизапальних препаратів. Попередження та корекція ускладнень нестероїдної протизапальної терапії. Основні принципи призначення.
22. Фармакодинаміка глюкокортикоїдів, побічні ефекти, способи їх корекції.

23. Фармакодинаміка основних груп ліків, що застосовуються для лікування порушень бронхіальної прохідності.
24. Клінічна фармакологія засобів, які впливають на бронхіальну секрецію.
25. Принципи раціонального вживання хіміопрепаратів антимікробної дії.
26. Антибактеріальна терапія препаратами групи пеніцилінів. Можливі ускладнення.
27. Антибактеріальна терапія препаратами групи фторхінолонів.
28. Антибактеріальна терапія препаратами групи цефалоспоринів.
29. Клінічна фармакологія аміноглікозидів та тетрациклінів.
30. Клінічна фармакологія препаратів, які використовують для лікування інфекції сечовивідної системи.
31. Клінічна фармакологія препаратів, які використовують при кровотечах.
32. Клінічна фармакологія ліків, які пригнічують кислотоутворюючу функцію шлунка. Диференційоване застосування при виразковій хворобі.
33. Ферментні засоби, які застосовуються при захворюваннях шлунка, кишечника, підшлункової залози.
34. Клінічна фармакологія гепатопротекторів та жовчогінних препаратів .Показання для застосування.
35. Клінічна фармакологія прокінетиків.
36. Клінічна фармакологія лікарських засобів, які використовують для лікування запальних захворювань товстого кишечника.
37. Клінічна фармакологія проносних засобів.
38. Клінічна фармакологія спазмолітичних засобів, які використовують в гастроентерології.
39. Фармакодинаміка та принципи призначення транквілізаторів, нейролептиків при соматичних захворюваннях.
40. Вплив етилового спирту на дію медикаментозних препаратів.
41. Клінічна фармакологія цукорзнижуючих препаратів (інсулін, розрахунок дози, пероральні препарати)
42. Клінічна фармакологія препаратів, які використовують для лікування захворювань щитоподібної залози.
43. Особливості дії та використання ліків в похилому та старечому віці.
44. Принципи призначення лікарських засобів при вагітності. Негативна дія ліків при вагітності.
45. Профілактика ускладнень фармакотерапії.
46. Взаємодія окремих ліків при їх одночасному вживанні.

Рекомендована література

1. Алгоритми діагностично-лікувальних навичок та вмій з внутрішніх хвороб для лікаря загальної (сімейної) практики / Кривенко В.І., Пахомова С.П., Єремєєв В.Г., та ін. – Запоріжжя. - 2012 (3-є видання) – 359 с.
2. Алексеева О. П. Неотложная терапия (в схемах и таблицах) : практ. рук. Для врачей / О. П. Алексеева, И. В. Долбин, А. В. Клеменов ; ред. О. П. Алексеева. - Москва : МИА, 2012. - 168 с.
3. Вибрані питання кардіології для сімейних лікарів: навчальний посібник /За ред. Є.Х. Заремби. - К., 2010. – 342 с.
4. Внутрішня медицина. Ч. I Гастроентерологія, пульмонологія, гематологія [посібник] / [М.А. Станіславчук та ін.] ; за ред. проф. М. А. Станіславчука.

- Вінниця: ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2014. – 316 с.
5. Внутрішня медицина. Ч. II Кардіологія, ревматологія, нефрологія, загальні питання внутрішньої медицини. [посібник] / [М.А. Станіславчук та ін.] ; за ред. проф. М.А. Станіславчука. – Вінниця: ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2014. – 468 с.
  6. Внутрішня медицина: підруч. / М. С. Расіна. - Вінниця: Нова Книга, 2015. - 328 с.
  7. Внутрішня медицина: підруч. / М. С. Расіна. - Вінниця: Нова Книга, 2015. - 328 с. 18. Жебель В.Н., Старжинская О.Л. , Гуменюк А.Ф. , Шевчук - Руководство по клинической лабораторная и функциональной диагностики заболеваний внутренних органов: Учебное пособие (под общей редакцией профессора Жебель В.М.) – Винница.- 2013
  8. Внутрішня медицина: підручник. – Ч. 1 Пульмонологія. Гематологія / Під редакцією професора М. А. Станіславчук. – ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2014. – 332 с.
  9. Внутрішня медицина: poradnik лікарю загальної практики: навчальний посібник / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар [та ін.]; за ред. А.С. Свінціцького. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 1272 с.
  10. Вороненко Ю. В., Пашенко В.М., Фінансовий менеджмент з основами економіки охорони здоров'я. - К.: "Медінформ", 2011 - 499 с.
  11. Вороненко Ю.В., Проданчук М. Г., Гойда Н. Г., Латишев Є.Є., Михальчук В. М. Сучасні напрямки менеджменту в охороні здоров'я - К.: « Медицина України», 2015. – 335 с.
  12. Денисюк В.І., Денисюк О.В. Доказова внутрішня медицина: Підручник для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акрид./ В.І. Денисюк, О.В. Денисюк. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2011. – 928 с.
  13. Діагностичні, лікувальні та профілактичні алгоритми з внутрішньої медицини : навч.- метод. посіб. / [В. І. Денесюк та ін.] ; за ред. проф. В. І. Денесюка ; Вінниц. нац. мед.ун-т ім. М. І. Пирогова, Каф. внутр. медицини № 3. - Київ : Центр ДЗК, 2015. - 151 с.
  14. Екстрена медична допомога : [посібник] / [М. І. Швед та ін.] ; за ред. проф. М. І. Шведа. - Тернопіль : ТДМУ : Укрмедкнига, 2015. - 419, [3] с. 25. Клиническое обследование больного и схема написания истории болезни : учеб. пособие для студентов мед. вузов / Одес. нац. мед. ун-т ; [сост.: М. А. Каштальян и др.]. - Одесса:Астропринт, 2015. - 113, [1] с. : ил.
  15. Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Медицина невідкладних станів: [зб. док.] / Департамент охорони здоров'я викон. органу Київ. міськради (Київ міськдержадмін.), Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики ; [відп. ред. Т. В. Марухно]. - Київ : МНІАЦ мед.статистики : Медінформ, 2015. 273 с. : рис., табл. - (Нормативні директивні правові документи).
  16. Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Медицина невідкладних станів : [зб. док.] / Департамент охорони здоров'я викон. органу Київ. міськради (Київ міськдержадмін.), Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики ; [відп. ред. Т. В. Марухно]. - Київ : МНІАЦ мед.статистики : Медінформ, 2015. 273 с. : рис., табл. - (Нормативні директивні правові документи).